

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **V. F.**, zastoupené Bernardou Ćwirlej, advokátkou se sídlem Pl. Przyjaźni 13, Żary, Polsko, se zmocněncem pro doručování a konzultantem JUDr. Alexandrem Belicou, advokátem se sídlem Smetanovo náměstí 7, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5 - Smíchov, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 28. 7. 2008, č. j. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 10. 2009, č. j. 18 Cad 214/2008 – 52,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému advokátovi stěžovatelky JUDr. Alexandru Belicovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 800 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 7. 2008, č. j. X. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek stanovených v § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“), s přihlédnutím k Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a Nařízení Rady (EHS) č. 574/72. Žalovaná dospěla na podkladě posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Teplicích ze dne 19. 6. 2008 k závěru, že stěžovatelka není plně ani částečně invalidní, neboť její schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 25 %. Krajský soud při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Lékař OSSZ v Teplicích ve svém posudku ze dne 19. 6. 2008 v diagnostickém souhrnu konstatoval morbus degenerativus páteře s chronickým bolestivým syndromem – spondylosis lumbalis podle rtg nálezu, morbus degenerativus kolenních kloubů, stav po operativním léčení pravého kolenního kloubu, arteriální hypertenze, chronický zánět močového měchýře, stav po hysterectomii se salpingectomií a adnexetomií I. sin pro myomatosu uteru 6. 9. 1984, a stav po odstranění benigního nádoru levého prsu. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovil podle kap. XV., odd. F, položka 2, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., v platném znění, o 25 %. U stěžovatelky nešlo o zdravotní postižení umožňující výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, ani o zdravotní postižení značně ztěžující obecné životní podmínky.

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované si krajský soud vyžádal posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti stěžovatele od Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě. Při posouzení zdravotního stavu stěžovatelky vycházela posudková komise ze zprávy z hospitalizace na psychiatrii Žary 06/2008, zprávy z očního vyšetření MUDr. D. ze dne 10. 9. 2008, nálezů obsažených ve spise OSSZ Teplice a nálezu praktického lékaře ze dne 27. 11. 2007. Stěžovatelka nebyla jednání posudkové komise dne 5. 6. 2009 přítomna, podle posudkové komise byla podkladová dokumentace dostatečná k projednání v nepřítomnosti a přijetí posudkového závěru. Posudková komise z dokumentace zjistila, že stěžovatelka pracovala na území České republiky převážně v dělnických profesích, naposledy jako uklízečka. V diagnostickém souhrnu uvedla, že se jedná o vleklý bolestivý páteřní syndrom, degenerativní změny kolenních kloubů (stav po operačním léčení pravého kolene 2004), hypertenze II., sklerotická a hypertenzní angiopatie sítnice II. st., zelený zákal levého oka, chronický zánět močového měchýře, stav po operativním odstranění dělohy a levostranných adnex 1984, stav po extirpaci fibroadenomu (benigního tumoru) z levého prsu 1990, adaptační porucha s depresivní reakcí. Posudková komise poznamenala, že adaptační porucha stěžovatelky je upravena. Doložená laboratorní vyšetření (krevní obraz, biochemie, moč) prokázala nález bez patologie až na trichomonady v moči. Rtg hrudníku ze dne 12. 6. 2008 prokázal nález v normě. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky posudková komise považovala vleklý bolestivý páteřní syndrom bez příznaků útlaku nervových kořenů. Nejednalo se o zdravotní postižení umožňující výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek ani o zdravotní postižení značně ztěžující obecné životní podmínky. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti posudková komise stanovila podle kap. XV., odd. F, položka 2, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., v platném znění, na horní hranici procentního rozpětí 25 % s ohledem na ostatní zdravotní postižení. Posuzovaná nebyla schopna vykonávat fyzicky nadměrně náročné práce v trvale vynucených polohách, se zvedáním a přenášením těžkých břemen či ve výškách. Byla schopna práce s uvedeným omezením v tepelně stabilizovaném prostředí. Nadále byla

schopna pracovat jako uklízečka. Posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované nebyla stěžovatelka plně ani částečně invalidní.

Krajský soud v Ostravě zhodnotil posudek Posudkové komise MPSV ČR jako úplný, správný a přesvědčivý. Posudková komise posuzovala zdravotní stav stěžovatelky ve složení posudkového lékaře a dalšího odborného lékaře – neurologa, tedy lékaře z oboru onemocnění, které bylo rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Posudková komise v posudku zhodnotila obě onemocnění, oční i psychiatrické, na která stěžovatelka ve své žalobě poukázala. Na základě závěrů posudku dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatelka nebyla k datu vydání rozhodnutí žalované plně invalidní, neboť pokles její schopnosti soustavné výdělečné činnosti činil pouze 25 %, nešlo ani o zdravotní postižení umožňující výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka k datu 28. 7. 2008 podmínky plné invalidity nesplňovala, žalovaná nepochybila, jestliže její žádost o přiznání plného invalidního důchodu zamítla. Na základě uvedeného krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

V podané kasační stížnosti stěžovatelka namítla porušení ustanovení zákonů o sociálním pojištění, zejména § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Nesouhlasila s tím, že nebyla uznána plně práce neschopnou a že nesplňuje požadavky pro získání plného nebo částečného invalidního důchodu, popřípadě starobního důchodu. Závěr krajského soudu o tom, že není plně ani částečně invalidní, je v rozporu s zdravotním stavem stěžovatelky, který je potvrzen lékařskou dokumentací založenou ve spisovém materiálu. Stěžovatelka ve dvaceti letech prodělala těžké operace, gynekologickou a prsů. Již v té době měla nárok na invalidní důchod, na který dobrovolně rezignovala a šla pracovat. V současné době je těžce nemocná, trpí onemocněním páteře způsobujícím trnutí nohy. Prodělala operaci kolena a břicha. Velmi slabě vidí, neboť má zelený zákal levého oka v důsledku úrazu při práci v roce 1998. Tato nemoc se neustále prohlubuje a může vést k celkové ztrátě zraku. Trpí také těžkou depresí z důvodu adaptačně – depresivních poruch. V období od 8. 6. 2008 do 20. 6. 2008 byla stěžovatelka hospitalizována ve Vojenské nemocnici Žarach na psychiatrickém oddělení. Lékařské potvrzení ze dne 10. 9. 2008 od očního lékaře a zprávu o nemocniční léčbě stěžovatelka zaslala krajskému soudu s dopisem ze dne 14. 1. 2009. Neměla možnost tyto dokumenty dříve zaslat žalované, jelikož se v posledním období léčila a pobývala v nemocnici. Pokročilost uvedených onemocnění podle stěžovatelky způsobuje, že vyžaduje péči třetích osob. Je závislá výhradně na výživě ze strany manžela, nemá totiž nárok na invalidní ani starobní důchod, přestože je těžce nemocná a byla značnou dobu zaměstnána v České republice. Vzhledem k nízkým výdělkům jejího manžela nemá peněžní prostředky na léčbu. Na základě uvedeného stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě změnil a stěžovatelce přiznal plný nebo částečný invalidní důchod, případně starobní důchod, nebo aby rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ačkoli stěžovatelka výslovně neuvedla, kterých důvodů kasační stížnosti uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. se dovolává, z obsahu jejího podání je zřejmé, že se jedná o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s, tedy o vady ve skutkových zjištěních ohledně míry

zdravotního postižení stěžovatelky při posuzování její plné invalidity v řízení před krajským soudem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle čl. 39 odst. 1 Nařízení Rady 1408/71 instituce členského státu, jehož předpisy byly aplikovatelné v době, kdy vznikla pracovní neschopnost s následnou invaliditou, určí, v souladu s těmito předpisy, zda dotyčná osoba splňuje podmínky pro vznik nároku na dávky a přihlédne přitom, kde je to vhodné, k článku 38.

Podle čl. 40 odst. 4 Nařízení Rady 1408/71 rozhodnutí přijaté institucí členského státu o stupni invalidity osoby uplatňující nárok bude závazné pro instituci kteréhokoli jiného příslušného členského státu, za předpokladu, že v příloze V. je uznána shoda mezi předpisy těchto států ve věci podmínek vztahujících se na stupeň invalidity. Podle přílohy V. u České republiky není žádná shoda.

Posouzení invalidity tudíž bylo v projednávané věci provedeno podle předpisů České republiky.

Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy a současně odůvodní stanovenou míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci zde stanoveného rozpětí. Dále uváží i rozsah a závažnost dalších zdravotních postižení posuzovaného z hlediska možného zvýšení či snížení základního bodového hodnocení.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem krajského soudu, že posudek Posudkové komise MPSV v Ostravě splňuje výše uvedené požadavky na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku a lze z něj tudíž při zjišťování skutkového stavu vycházet.

V projednávaném případě posudková komise zasedající v řádném složení jednoznačně vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky jako vleklý bolestivý páteřní syndrom bez příznaků útlaku nervových kořenů. Náležitě pak zdůvodnila stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kap. XV., odd. F, položka 2, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. na 25 %, tedy na horní hranici vymezeného rozpětí. Posudková komise se podrobně zabývala i možným pracovním uplatněním stěžovatelky.

Posudková komise se v posudkovém zhodnocení dále vyjádřila ke všem zdravotním postižením, na která stěžovatelka poukázala ve své kasační stížnosti, při hodnocení zdravotního stavu vzala v úvahu i provedené operace. Při vypracování posudku měla k dispozici zprávu z hospitalizace na psychiatrii 06/2008 i zprávu z očního vyšetření MUDr. D. ze dne 10. 9. 2008, které stěžovatelka v kasační stížnosti zmínila.

Na základě uvedeného se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem Krajského soudu v Ostravě, že na základě posudku Posudkové komise MPSV v Ostravě bylo spolehlivě prokázáno, že stěžovatelka nebyla ke dni 28. 7. 2008 plně ani částečně invalidní.

Rozhodnutí žalované bylo vydáno pouze ve věci žádosti stěžovatelky o plný invalidní důchod, nárokem stěžovatelky na starobní důchod se žalovaná nezabývala a proto nemohl být ani předmětem přezkumu krajského soudu či Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě netrpí nezákonností z důvodu tvrzeného stěžovatelkou podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady podle § 103 odst. 3 s. ř. s. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Ustanovenému zástupci stěžovatelky náleží v souladu s § 9 odst. 2, § 11 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu, ve výši 500 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 800 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu